

Se sändlista

Bildande av Holkabergets och Narbäcks naturreservat i Ödeshögs kommun samt fastställande av skötselplan för naturreservatet

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken att förklara ett område inom fastigheterna Holkaberger 1:3, Narbäck 1:2 och Narbäck 1:3 som naturreservat, avgränsat enligt bifogad karta, bilaga 1, med föreskrifter och skötselplan enligt nedan.

Syfte

Syftet med Holkabergets naturreservat är att bevara de arter och de strukturer som hör hemma i ett ålderdomligt odlingslandskap i anslutning till Vätterbranterna. I området finns även av människan i stort sett opåverkade skogsområden som också ska bibehålla sin stora biologiska mångfald och sin idag ovanliga karaktär. I området har påträffats en rad rödlistade lavar, bl a den starkt hotade blek nållav *Chaenotheca cinerea*. Därtill är även flera andra hotade arter och signalarter påträffade som indikerar och representerar höga naturvärden knutna främst till gamla träd och grov död ved. Områdets olika naturmiljöer och sällsynta arter skall bevaras och utvecklas.

Syftet skall nås genom att mängden gamla träd och död ved tillåts öka kraftigt. Arealen öppen ogödslad betesmark ökas. Det äldre odlingslandskapets rester och strukturer bevaras och förstärks. Detta ska ske genom att fornlämningar sköts och gamla åkrar, naturbetesmarker, skogsbeten och slätterängar hävdas samt att ett stort antal ädellövträd hamlas. Naturskog lämnas för fri utveckling.

Med stöd av 7 kap. 5§ miljöbalken, om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet, är det utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar förbjudet att:

- anlägga brygga eller fast anöringsanordning för båt
- anlägga väg eller uppställningsplats för fordon

- förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning genom att gräva, schakta, spränga, borra, rista, hacka, måla, dika, dämna, utfylla, plöja eller utföra annan mekanisk markbearbetning
- anordna upplag
- tillföra växtnäringsämnen, kalk eller jordförbättringsmedel
- använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel
- göra ingrepp i vegetationen förutom vad som krävs för skötsel av åkermarker i och intill reservatet
- avverka, gallra, röja, så, plantera, markbereda eller utföra annan skogsbruksåtgärd
- plantera barrträd på åkermark
- ta bort eller upparbeta dött träd samt delar av träd eller vindfällor.
- fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar förutom vad som krävs för skötsel av åkermarker i och intill reservatet
- ändra floran eller faunans sammansättning genom införande av för området nya arter
- uppföra byggnad, om- eller tillbyggnad, luft- eller markledning, vindkraftverk, mast, torn eller annan anläggning
- jaga fågel

För att tillgodose syftet med reservatet förpliktas, med stöd av 7 kap. 6§ miljöbalken, ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten att tåla sådana intrång i reservatet som:

- utmärkning av, och information om, reservatet
 - iordningställande av anordningar för friluftslivet som anges i fastställd skötselplan
 - skötsel av betesmarker innefattande bl a betesdrift och uppsättande och underhåll av stängsel
 - skötsel och dokumentation i enlighet med fastställd skötselplan.
-

Med stöd av 7 kap. 30§ miljöbalken, om rätten att färdas och vistas i reservatet, är det utöver vad som annars gäller enligt föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar inte tillåtet att:

- anbringa affisch, inskrift, plakat, tavla eller liknande
- förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning genom att borra, spränga, gräva, rista, hacka eller måla
- köra eller parkera motordrivet fordon i reservatet
- tälta eller ställa upp husvagn eller dylikt
- medföra okopplad hund eller annat lösgående husdjur
- bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar
- plocka eller gräva upp växter eller växtdelar av ris, örter, mossor eller lavar, med undantag för bär och matsvamp
- på ett störande sätt utnyttja t ex radio eller musikinstrument
- störa djurlivet genom att t ex klättra i boträd eller samla ryggradslösa djur
- göra upp eld

Dessutom är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd

- utföra sådan vetenskaplig undersökning eller enstaka studie som kan leda till skada eller annan negativ påverkan på växt- eller djurlivet
- bedriva försäljning eller utnyttja reservatet i kommersiellt syfte

Föreskrifterna ovan ska inte utgöra hinder

- mot åtgärder som erfordras för reservatets skötsel, inklusive uppföljning och dokumentation, i enlighet med fastställd skötselplan.
- för jakträttsinnehavaren att transportera ut fällt vilt med s.k. järnhäst eller annat liknande mindre fordon.
- För sakägare att flytta djur inom skötselområde 2b.
- För sakägare att hävda befintlig stuga, trappa och brygga samt stig dit markerad på till avtalet bifogad karta.
- Att vidta åtgärder för att ta bort onaturliga vandringshinder i bäckmiljöerna.
- För normalt vägunderhåll av befintliga vägar

Skötselplan

Med stöd av 3§ förordningen om områdesskydd (SFS1998:1252) enligt miljöbalken m.m. fastställer Länsstyrelsen en till beslutet hörande skötselplan för naturreservatets långsiktiga vård, bilaga 2. Naturvårdsförvaltare för naturreservatet skall vara Länsstyrelsen Östergötland.

Skälen för beslutet

Det äldre odlingslandskapet vid Holkaberg och Narbäck är rikt på strukturer och element, främst gamla träd, död ved och ogödslade betesmarker, som är nödvändiga för ett stort antal hotade arter. Områdets lavflora är mycket rik med flera sårbara och starkt hotade arter. Dessa arter kräver att markerna brukas på ett visst sätt och hotas av både igenväxning och skogsavverkning. I området finns även naturskogspartier som påverkats mycket lite av mänskligt brukande och som också dessa är mycket rika på krävande arter.

Ärendets handläggning

Dokumentation

De höga naturvärdena inom Holkabergs och Narbäckens naturreservat har dokumenterats i samband med Länsstyrelsens inventering av Vätternstranden 1987 och Skogsvårdsstyrelsens inventering av nyckelbiotoper 1998. De höga kulturhistoriska värdena dokumenterades av Riksantikvarieämbetets inventering av Hålaveden 2000.

Reservatsbildningen

Området föreslogs av länsstyrelsen att ingå i Natura 2000 och är godkänt av regeringen som sådant (pSCI). Frågan om reservatsbildning togs upp med markägarna 1999 och 2000. Efter värdering och förhandling med markägarna har nu avtal slutits om bildande av naturreservat. Staten har förvärvat största delen av området som nu är under avstyckning.

Lämplig användning av markområde

Länsstyrelsen har, i enlighet med 3 och 5 kap miljöbalken, prövat och funnit att bildandet av Holkabergs och Narbäckens naturreservat är förenligt med en, från allmän synpunkt, lämplig användning av markområdet och att åtgärden inte strider mot gällande kommunal översiktsplan.

Konsekvensbedömning av hur allemansrätten påverkas genom beslutet om naturreservat (enl. 27 § verksförordningen (1995:1322)):

Länsstyrelsen har gjort bedömningen att ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30§ Miljöbalken inte ger negativa konsekvenser för vistelse och färd i naturreservatet utöver vad som är brukligt enligt allemansrätten. Ordningsföreskrifterna skall samtidigt leda till att reservatets syfte uppnås.

Remissyttranden

Länsstyrelsen har remitterat förslag till beslut, inklusive skötselplan, till tidigare markägare, markägare, Ödeshögs kommun, Ödeshögs Naturskyddsförening, Vägverket och Skogsvårdsstyrelsen i Östra Götaland. Ödeshögs kommun och Vägverket har yttrat sig och ställer sig positiva till förslaget till beslut inklusive skötselplan (se bilaga 4).

Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft utom vad avser den delen av beslutet som avser föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap. 30§ miljöbalken. Den delen av beslutet gäller omedelbart.

I den slutliga handläggningen av detta ärende, i vilket länsstyrelsen i plenum fattat beslut, har förutom föredraganden deltagit länsråd Magnus Holgersson, länsassessor Jan Kaller, avdelningsdirektör Jan Persson, avdelningsdirektör Sverker Kärrsgård, biträdande länsantikvarie Carin Claréus och byrådirektör Tommy Ek. I styrelsens beslut deltog landshövdingen och ledamöterna Bo Pettersson, Anders Senestad, Lena Micko, Irma Görtz, Gertrud Hermelin, Cecilia Ambjörn, Carl G Nilsson, Sven Eric Nilsson, Mattias Ottosson, Majlis Johansson och Elisabeth Gustavsson samt suppleanterna Ann-Sofie Bergeling och Britt Olauson.

Björn Eriksson
Landshövding

Mikael Hagström
Byrådirektör

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 3 (formulär 115, Miljödepartementet).

Bilagor

1. Kartor över naturreservatet
2. Skötselplan
3. Hur man överklagar (formulär 115)
4. remissvar

akten (naturreservatsdossier)

Sändlista

Karin Haag, Narbäck, 59991 Ödeshög

Robert Lindström, Narbäck, 599 91 Ödeshög

Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm

Kopia till

Ödeshögs kommun

Skogsvårdsstyrelsen Östra Götaland samt Mjölby distrikt

Naturskyddsföreningen Ödeshög

Reservatsförvaltaren, Dan Nilsson

Lantmäteriet, Linköping

Länets författningssamling

Objektsregistret

Tidningskungörelse

Vägverket, region sydost

Internt; Verksledningens kansli, kulturmiljöenheten, rättsenheten, lantbruksenheten, samhällsbyggnadsenheten